

รายวิชา วิทยาศาสตร์

รหัสวิชา ว22101

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่

2

ผู้สอน

นายอรรถชัย ศิริวัฒนศักดิ์นา

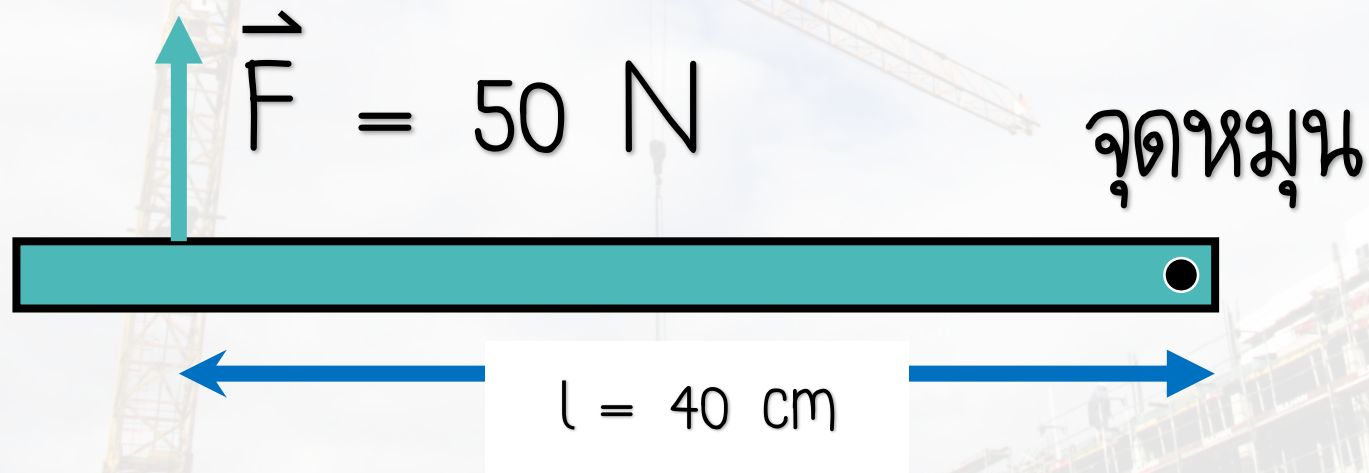
โมเมนต์ของแรง
และของเล่น
โมเมนต์ของแรง

จุดประสงค์ของบทเรียน

อธิบายได้ว่าเมื่อคานอยู่ในสมดุลผลรวมของโมเมนต์ของแรงตามเข็มนาฬิกาเท่ากับผลรวมของโมเมนต์ของแรงทวนเข็มนาฬิกา

คำถาม

เมื่อมีแรงมากกระทำต่อวัตถุหนึ่งที่มีน้ำหนักน้อยมาก ดังภาพ แรงนั้นจะทำให้วัตถุหมุนไปทิศทางใด และเกิดโมเมนต์ของแรงเท่าใด

✓ นักเรียงเหล็กคิดว่าทำไม เครื่องถึงมีส่วห

✓ ²ด้านเหล็กที่จะออกมา

กิจกรรม ที่ 3.12

ทำอย่างไรให้
ไม้เมตรอยู่นิ่ง
ในแนวระดับ

นักเรียนอ่านกิจกรรมในหนังสือเรียน
สสวท. หน้า 226

กิจกรรมนี้เกี่ยวกับเรื่องอะไร

ตอบ :

การทำให้ไม้เมตรวางตัวอยู่ใน
แนวระดับ

กิจกรรมนี้มีจุดประสงค์อะไร

ตอบ :

ออกแบบวิธีที่ทำให้ไม้เมตรวางตัวอยู่หนึ่ง
ในแนวระดับ

The background of the image shows a construction site. In the foreground, there are several large tower cranes with long jibs extending across the sky. Below the cranes, the skeletal structure of a building under construction is visible, featuring extensive scaffolding and steel beams. The sky is a pale, overcast grey. The overall scene is industrial and captures a key phase of large-scale construction.

วัสดุและ

อุปกรณ์

วัสดุและอุปกรณ์

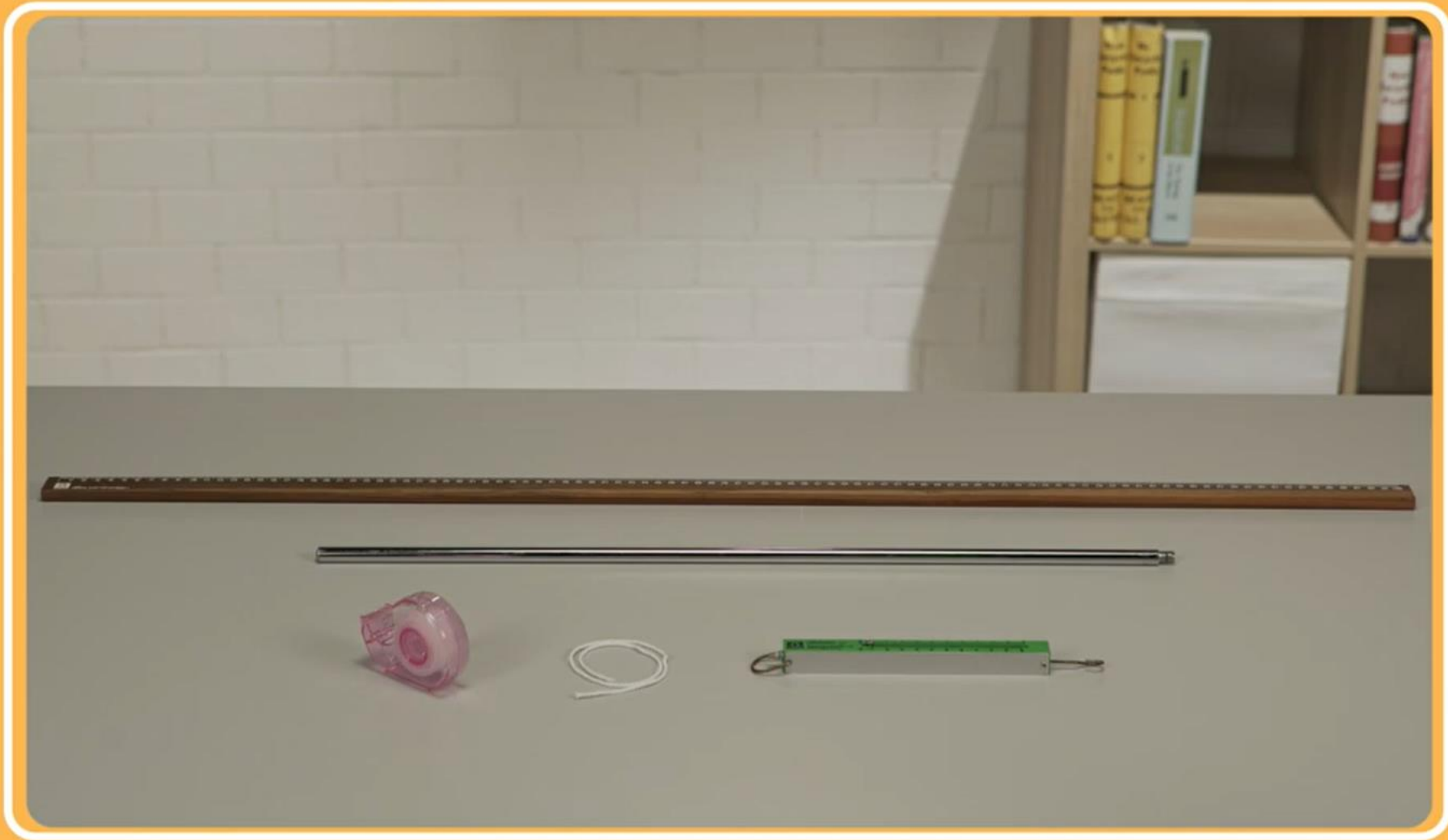

Photo by สสวท.

วัสดุและอุปกรณ์

แท่งเหล็ก

Photo by สสวท.

วัสดุและอุปกรณ์

เชือก

Photo by สสวท.

วัสดุและอุปกรณ์

ถุงทราย

Photo by สสวท.

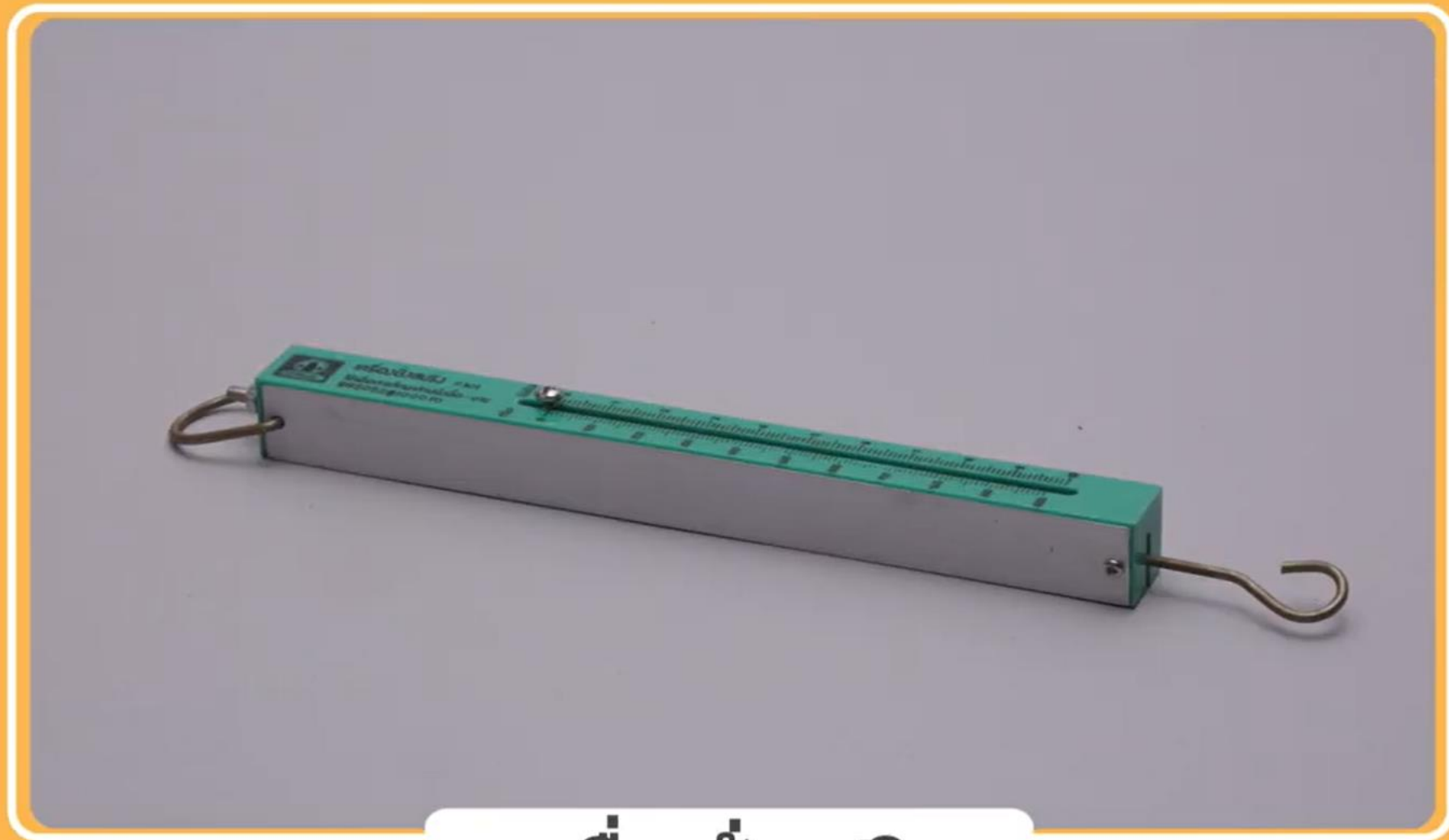
วัสดุและอุปกรณ์

ไม้เมตร

Photo by สสวท.

วัสดุและอุปกรณ์

เครื่องชั่งสปริง

Photo by สสวท.

วัสดุและอุปกรณ์

เทปใส

Photo by สสวท.

วิธีดำเนินการกิจกรรม

1. นำเชือก แขนงไม้เมตรตรงกลาง แล้วจัดให้ไม้เมตรวางตัวอยู่ในแนวระดับ ให้จุดที่เชือกแขวนอยู่เป็น จุดหมุน

วิธีดำเนินการกิจกรรม

2. แบริ่งถูกรายด้านใดด้านหนึ่ง ห่างจากจุด
หมุน 20 cm ใช้เทปใสติดเพื่อไม่ให้เลื่อน

วิธีดำเนินงานกิจกรรม

3. แขนงเครื่องซึ่งสปริงห่างจากจุดหมุนอีก
ด้านหนึ่ง ออกแรงดึงเครื่องซึ่งจนไม้เมตรอยู่
ในแนวระดับ บันทึกแรงที่ใช้และระยะทาง

วิธีดำเนินงานกิจกรรม

4. เลื่อนเครื่องซึ่งสปริงห่างจากจุดหมุนอีก
2 ตำแหน่ง พร้อมบันทึกแรงที่ใช้และ
ระยะทาง

ตาราง แรงและโมเมนต์เนื่องจากน้ำหนักของตุ้มนาฬิกา

ระยะทางตั้งฉากจากจุด หมุนถึงแนวแรง (m)	ขนาดของแรง (N)	ผลคูณระหว่างค่าของแรง กับระยะทาง (N·m)

ตาราง แรงและโมเมนต์เนื่องจากแรงดึงของเครื่องซึ่งสปริง

ระยะทางตั้งฉากจากจุด หมุนถึงแนวแรง (m)	ขนาดของแรง (N)	ผลคูณระหว่างค่าของแรง กับระยะทาง (N·m)

คำถามท้ายกิจกรรม

1. ฤดูทรายที่แขวนเพื่อไม่ให้ไม้เมตรอยู่ใน
แนวระดับมีน้ำหนักเท่าหรือแตกต่างจาก
น้ำหนักของฤดูทรายที่แขวนไว้อย่างไร

คำตอบ

อาจเหมือนกันหรือแตกต่างกันก็ได้
ขึ้นอยู่กับระยะห่างจากจุดหมุนถึงจุดที่
แขวนตุ้มนาฬิกา

คำถามท้ายกิจกรรม

2. เมื่อไม้เมตรอยู่หนึ่งในแนวระดับ ค่าของโมเมนต์ของแรงในทิศทางตามเข็มนาฬิกาและโมเมนต์ของแรงในทิศทางทวนเข็มนาฬิกาเป็นอย่างไร

คำตอบ

โมเมนต์ของแรงในทิศทางตามเข็มนาฬิกา มีขนาดเท่ากับโมเมนต์ของแรงในทิศทางทวนเข็มนาฬิกา

คำถามท้ายกิจกรรม

3. จากกิจกรรม สรุปได้ว่าอย่างไร

คำตอบ

ไม้เมตรจะวางตัวอยู่หนึ่งในแนวระดับได้
ถ้าโมเมนต์ของแรงในทิศทางตามเข็มนาฬิกา มี
ขนาดเท่ากับโมเมนต์ของแรงในทิศทางทวน
เข็มนาฬิกา

ถ้าผลรวมของโมเมนต์ของแรงในทิศทางตามเข็มนาฬิกามีค่า
เท่ากับผลรวมของโมเมนต์ของแรงในทิศทางทวนเข็มนาฬิกา
วัตถุจะอยู่นิ่งโดยไม่หมุนซึ่งกล่าวได้ว่าวัตถุนั้นอยู่ใน

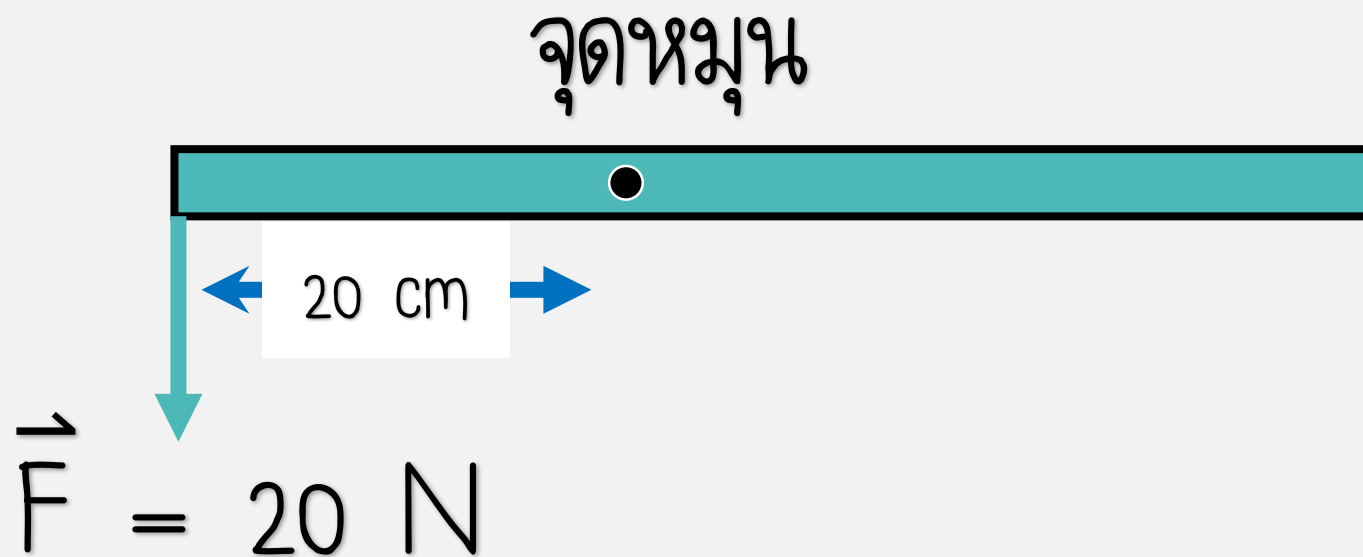
สภาพสมดุลต่อการหมุน

จะได้ว่า

$$M_{\text{ทวน}} = M_{\text{ตาม}}$$

คำถาม

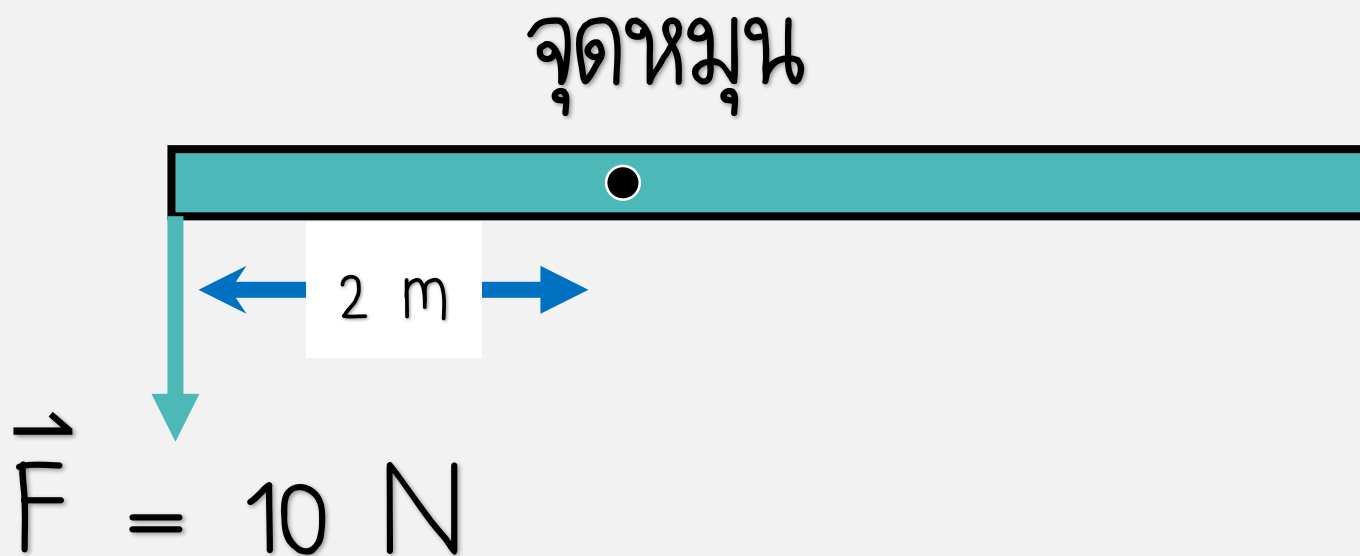
1. เมื่อมีแรงมากกระทำต่อวัตถุหนึ่งที่มีน้ำหนักน้อยมาก ดังภาพ ต้องแรงแทนมวลที่หนัก 5 N ที่ตำแหน่งห่างจากจุดหมุนเท่าใดจึงจะทำให้วัตถุอยู่ในสภาพสมดุลต่อการหมุน

คำถาม

2. เมื่อมีแรงมากกระทำต่อวัตถุหนึ่งที่มีน้ำหนักน้อยมาก ดังภาพ ต้องแขวนมวลที่หนัก 16 N ที่ตำแหน่งห่างจากจุดหมุนเท่าใดจึงจะทำให้วัตถุอยู่ในสภาพสมดุลต่อการหมุน

กระดานหก

การกรรไกรตัดกิ่งไม้

สรุปบทเรียน

เมื่อผลรวมของโมเมนต์ของแรงในทิศทางตามเข็มนาฬิกามีค่าเท่ากับผลรวมของโมเมนต์ของแรงในทิศทางทวนเข็มนาฬิกา วัตถุจะอยู่นิ่งโดยไม่หมุนซึ่งกล่าวได้ว่าวัตถุนั้นอยู่ใน

สภาพสมดุลต่อการหมุน

$$M_{\text{ทวน}} = M_{\text{ตาม}}$$